

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 384/09-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. decembra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť Š., P., zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., K., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č. k. 2 Co 334/2008-68 zo 4. júna 2009 a jemu predchádzajúcim postupom a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Š. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. októbra 2009 faxom a 8. októbra 2009 písomným podaním doručená sťažnosť Š., P. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., K., ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len

„dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 2 Co 334/2008-68 zo 4. júna 2009 a jemu predchádzajúcim postupom.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Michalovce (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 18 Cb 96/03 z 18. júna 2004 bol sťažovateľovi priznaný nárok voči žalovanému A., spol. s r. o., M., v sume 20 183,50 Sk spolu s úrokom z omeškania a trovy konania v sume 5 200 Sk. Celková suma, na ktorú mal nárok, bola 38 955 Sk (ďalej len „pohľadávka sťažovateľa“). Proti uvedenému rozsudku podal žalovaný odvolanie. Keďže žalovaný súdny poplatok za odvolanie nezaplatil, okresný súd uznesením sp. zn. 18 Cb 96/03 z 24. septembra 2004 konanie zastavil (ďalej len „uznesenie o zastavení odvolacieho konania“), ale toto uznesenie nedoručil sťažovateľovi. Žalovaný bol z obchodného registra vymazaný 4. októbra 2006. Z dôvodu nedoručenia uznesenia o zastavení odvolacieho konania sťažovateľovi sa sťažovateľ o zastavení odvolacieho konania dozvedel až potom, ako bol žalovaný z obchodného registra vymazaný, a preto nemohol pohľadávku voči žalovanému priznanú mu rozsudkom okresného súdu sp. zn. 18 Cb 96/03 z 18. júna 2004 vymáhať v exekučnom konaní. Sťažovateľ svoju pohľadávku v sume 38 955 Sk považoval za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom preto *«... podal prostredníctvom svojej právnej zástupkyne na Ministerstve spravodlivosti Slovenskej republiky... žiadosť o predbežné prerokovanie nároku podľa zákona č. 514/2003 Z. z.*

MS SR listom zo dňa 20. 3. 2008 oznámilo právnej zástupkyňi sťažovateľa, že žiadosti nevyhovelo.

Sťažovateľ podal v zákonnej lehote na Okresnom súde Michalovce dňa 15. 4. 2008 žalobu o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom, v ktorom konaní na strane žalovaného vystupovala Slovenská republika v menej ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky.

Okresný súd Michalovce rozsudkom sp. zn. 1 C 61/2008-41 zo dňa 9. 9. 2008 rozhodol tak, že návrh zamietol a nepriznal účastníkom konania náhradu trov konania.

Sťažovateľ podal proti uvedenému rozsudku odvolanie dňa 21. 10. 008.

Krajský súd v Košiciach rozsudkom sp. zn. 2 Co 334/2008-68 zo dňa 4. 6. 2009 potvrdil rozsudkom prvostupňového súdu a nepriznal účastníkom konania náhradu trov odvolacieho konania.

Sťažovateľ namieta, že rozsudkom odporcu sp. zn. 2 Co/334/2008-68 zo dňa 4. 6. 2009 bolo porušené jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 prvá veta Dohovoru a právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s právom na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom...

Okresný súd v Michalovciach nedoručením uznesenia, ako orgán verejnej moci, neurobil úkon, ktorý bol povinný urobiť a preto Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti SR zodpovedala za škodu, ktorá bola týmto nesprávnym úradným postupom sťažovateľovi spôsobená.

Postup a rozhodnutie odporcu je arbitrárne z dôvodu povinnosti všeobecných súdov a teda aj odporcu interpretovať a aplikovať právo z pohľadu ochrany základných práv a slobôd, pričom postupovať tak mal odporca aj pri aplikácii a interpretácii vyššie citovaných ustanovení zákona č. 514/2003 Z. z.

Odporca sťažovateľov zákonom priznaný nárok interpretoval tak, že vylúčil reálnu možnosť jeho uplatnenia, a preto je právny názor odporcu z ústavného hľadiska neutržateľný a jeho následkom je porušenie základných práv sťažovateľa.

Odporca tak urobil napriek tomu, že v namietanom rozsudku konštatuje: „V danom prípade ako to vyplýva z vykonaného dokazovania správne uzavrel aj súd prvého stupňa, že došlo k pochybeniu súdu, ak uznesenie o zastavení odvolacieho konania nedoručil žalobcovi, čo možno považovať za nesprávny úradný postup.“

Uznesenie o zastavení odvolacieho konania, ktoré sťažovateľovi nesprávnym úradným postupom nebolo doručené nadobudlo právoplatnosť dňa 15. 10. 2004 a žalovaný bol z obchodného registra vymazaný ku dňu 4. 10. 2006. Vzhľadom na to, že sa sťažovateľ nedozvedel o zastavení odvolacieho konania, nemal ani možnosť v časovom období od 15. 10. 2004 do 4. 10. 2006 pokúsiť sa domôcť svojho práva, teda možnosť využiť svoje právo domáhať sa splnenia povinnosti na základe právoplatného a vykonateľného rozhodnutia súdu.

To je možnosť, ktorá mu bola nesporne odňatá nedoručením uznesenia o zastavení odvolacieho konania, a ktoré odňatie možnosti uplatniť svoje právo z právoplatného a vykonateľného súdneho rozhodnutia priamo zakladá príčinnú súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody sťažovateľovi.

Odporca postupoval nesprávne a nesprávne aplikoval ustanovenia zákona č. 514/2003 Z. z. pokiaľ v predmetnom konaní skúmal obsah konkurzného spisu sp. zn. 4 K 276/2005, spočítaval aktíva a pasíva žalovaného, skúmal neuhradené záväzky žalovaného v priebehu rokov 2002, 2003, 2004 a 2005, množstvo finančných prostriedkov a existenciu, či neexistenciu nehnuteľného a hnutel'ného majetku.

Opačným záverom odporcu, by bolo konštatovanie, že nie je potrebné doručovať uznesenia, ktorých doručenie vyplýva zo zákona, pretože aj keď ide o nesprávny úradný postup, v prípade, že povinný nedisponuje dostatočným majetkom, nie je dôvod na doručenie rozhodnutia oprávnenému, pričom súd by existenciu majetku skúmal pred doručovaním rozhodnutí.

Záver odporcu o neexistencii príčinnej súvislosti, ktorý záver sa premietol v arbitrárnom rozhodnutí je v rozpore s princípom objektívnej zodpovednosti za spôsobenú škodu, ktorého existencia vyplýva z nevyhnutnosti napraviť všetky dôsledky porušenia zákona...

Odporca nesprávne interpretoval aplikovaný právny predpis, keď v tomto štádiu konania skúmal, či by sťažovateľ reálne vymohol svoju pohľadávku voči žalovanému. Sťažovateľ nemal ani možnosť pokúsiť sa vymáhať svoju pohľadávku v exekučnom konaní ani žiadnym iným spôsobom, lebo skutočnosť, že už takú možnosť má mu nebola známa. Odporca bol povinný objasňovať príčinnú súvislosť práve tak, či nedoručením predmetného uznesenia a teda nesprávnym úradným postupom mu práve táto možnosť nebola odňatá.

Za extrémne v rozpore s princípom spravodlivosti je potrebné považovať aj výrok odporcu v namietanom rozhodnutí: „V dôsledku vyššie uvedeného je zrejmé, že žalobca nepreukázal, že v exekučnom konaní reálne mohol vymôcť čiastku, ktorú vyčíslil ako škodu, čím nepreukázal existenciu príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody.“.

Zákon č. 513/2004 Z. z. neukladá povinnosť poškodenému preukazovať, či v exekučnom konaní reálne mohol vymôcť čiastku, ktorú vyčíslil ako škodu. Takáto interpretácia zákonných ustanovení zákona č. 513/2004 Z. z. popiera ich účel a význam. Požiadavka odporcu na takéto preukazovanie už nie je objasňovaním príčin, ktoré viedli k výsledku - vzniku škody, ale ako už vyššie sťažovateľ konštatuje o popretie významu a účelu citovaných zákonných ustanovení.

Za nepochybne arbitrárny je nevyhnutné považovať aj tento právny záver odporcu:

„Je teda zrejme, že aj v prípade, ak by žalobca nasledujúci deň po právoplatnosti uznesenia, ktorým konanie o odvolaní žalovaného bolo zastavené, podal návrh na vykonanie exekúcie, nie je predpoklad, že by mohlo dôjsť v rámci exekučného konania k uspokojeniu pohľadávky žalobcu vzhľadom na to, že žalovaný nedisponoval žiadnymi finančnými prostriedkami v peňažných ústavoch a taktiež nedisponoval žiadnym iným nehnuteľným, resp. hnutel'ným majetkom, ktorý mohol byť v rámci exekučného konania speňažený a z jeho výťažku by bola uspokojená pohľadávka žalobcu, nakoľko ako už bolo vyššie uvedené, voči spoločnosti A. spol. s r.o. M. boli evidované pohľadávky v celkovej sume 1.877.071, čo vyplýva zo správy predbežného správcu.“

Podľa ustanovenia § 153 ods. 1 O. s. p. – súd rozhodne na základe skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov, ako aj na základe skutočností, ktoré neboli medzi účastníkmi sporné, ak o nich alebo o ich pravdivosti nemá dôvodné a závažné pochybnosti.

Podľa ustanovenia § 132 O. s. p. - dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci.

Nie je zrejme, akým hodnotením vykonaných dôkazov dospel odporca k vyššie uvedenému záveru. Z odôvodnenia jeho rozhodnutia totiž vyplýva len skutočnosť, že aktíva dlžníka predstavujú 12.000 SKK, avšak ku dňu 30. 12. 2005, teda ku dňu podania návrhu na vyhlásenie konkurzu. Odporca neuvádza stav účtu, resp. aktíva žalovaného ku dňu 15. 10. 2004.

Teda záver odporcu nevyplýva zo žiadneho vykonaného dokazovania, je to konštrukcia odporcu, ktorá nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Odporca týmto svojvoľným a nepreukázaným záverom porušil tak zásadu hodnotenia dôkazov, ako aj citované ustanovenie § 153 ods. 1 O. s. p., pretože taký skutkový stav nebol zistený.

Je nepochybné, že sťažovateľovi vznikla škoda. Odporca od sťažovateľa požaduje, aby preukázal, že v prípade, ak by Okresný súd Michalovce postupoval správne, že by bol býval sťažovateľ svoju neuspokojenú pohľadávku uspokojil. Avšak nie je možné, aby sťažovateľ dokazoval niečo, čo sa nestalo.

Zároveň vzhľadom na uvádzané záväzky žalovaného voči Daňovému úradu v Michalovciach možno konštatovať, že žalovaný vykonával podnikateľskú činnosť.».

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol o jeho sťažnosti týmto nálezom:

„Právo sťažovateľa - na spravodlivé súdne konanie zakotvené v článku 6 prvá veta Dohovoru a právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na súde zakotvené v článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s právom na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom zakotvenom v článku 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky bolo rozsudkom Krajského súdu v Košiciach vo veci sp. zn. 2 Co 334/2008-68 zo dňa 4. 6. 2009 a postupom, ktorý mu predchádzal, porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Krajskému súdu v Košiciach pokračovať v porušovaní namietaného práva sťažovateľa.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2 Co 334/2008-68 zo dňa 4. 6. 2009 a vracia vec Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi finančné zadosťučinenie vo výške 2.000 EUR.

Odporca je povinný nahradiť sťažovateľovi všetky trovy tohto konania.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne

neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa judikatúry ústavného súdu o zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci (v danom prípade krajského súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré sťažovateľ označil, či už pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov (I. ÚS 66/98, III. ÚS 206/03, II. ÚS 77/04). Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 195/04, I. ÚS 11/05).

V súlade s už uvedenými zásadami ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Sťažovateľ vidí porušenie ním označených základných a iných práv rozsudkom krajského súdu č. k. 2 Co 334/2008-68 zo 4. júna 2008 a jemu predchádzajúcim postupom. Z argumentácie sťažovateľa v sťažnosti vyplýva, že k porušeniu označených práv malo dôjsť tým, že krajský súd nesprávne aplikoval zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zodpovednosti za škodu“), keď skúmal, či by sťažovateľ reálne vymohol svoju pohľadávku od žalovaného.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu

v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

Podľa čl. 46 ods. 3 ústavy každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

Podľa § 3 ods. 1 písm. d) zákona o zodpovednosti za škodu štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 2 zákona o zodpovednosti za škodu zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

Podľa § 9 ods. 1 zákona o zodpovednosti za škodu štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné preťahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

Podľa § 2 zákona o zodpovednosti za škodu právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

Zákon o zodpovednosti za škodu je vo vzťahu k Občianskemu zákonníku zákonom špeciálnym, a preto sa ustanovenia Občianskeho zákonníka aplikujú vtedy, ak zákon nemá špeciálnu úpravu.

Uvedené ustanovenia zákona o zodpovednosti za škodu zakladajú objektívnu zodpovednosť štátu za súčasného splnenia troch podmienok, a tými sú nesprávny úradný postup, vznik škody a príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody.

Čo sa týka existencie nesprávneho úradného postupu, táto otázka nebola v konaní pred všeobecnými súdmi sporná. Krajský súd dospel rovnako ako sťažovateľ k právnomu záveru, že postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 18 Cb 96/2003 pri doručovaní uznesenia o zastavení odvolacieho konania sťažovateľovi možno označiť ako nesprávny úradný postup.

V konkrétnych okolnostiach danej veci je teda zásadnou otázkou určenie, či sťažovateľovi nesprávnym úradným postupom vznikla škoda a či medzi vznikom škody a nesprávnym úradným postupom je príčinná súvislosť. Úlohou ústavného súdu bolo

skúmať, aké skutkové a právne úvahy viedli krajský súd k potvrdzujúcemu rozsudku, či v danom prípade krajský súd existenciu, resp. neexistenciu škody a príčinnej súvislosti náležite vysvetlil a či neboli relevantné ustanovenia zákona o zodpovednosti za škodu aplikované spôsobom, ktorý by signalizoval porušenie označených základných a iných práv sťažovateľa.

Krajský súd v relevantnej časti odôvodnenia rozsudku č. k. 2 Co 334/2008-68 uviedol: „*V danom prípade ako to vyplýva z vykonaného dokazovania správne uzavrel aj súd prvého stupňa, že došlo k pochybeniu súdu, ak uznesenie o zastavení odvolacieho konania nedoručil žalobcovi, čo možno považovať za nesprávny úradný postup. Žalobca však v konaní nepreukázal ďalšie predpoklady zodpovednosti štátu za spôsobenú škodu a to vznik škody a príčinnú súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou. Výšku škody žalobca vyčíslil sumou, ktorá zodpovedala sume, ktorú mu bol súdom zaviazaný žalovaný účastník v konaní sp. zn. 18Cb 96/2003 zaplatiť, t. j. na 1.293,07 € (38.955,- Sk) a tvrdil, že mu vznikla tým, že nemohol chybou súdu podať návrh na vykonanie exekúcie pred rozhodnutím o zamietnutí návrhu na vyhlásenie konkurzu.*

Samotná skutočnosť, že v inom konaní žalovaný účastník bol zaviazaný zaplatiť žalobcovi určitú finančnú čiastku sama o sebe totiž nie je preukázaním výšky škody. Výška škody v tejto sume by mohla byť preukázaná len za predpokladu, že by žalobca v tomto konaní preukázal, že takúto čiastku by bol exekúciou získal. Takúto okolnosť však žalobca nielen nepreukázal, ale ani netvrdil.

Tak isto tvrdenie, že nemožnosťou podania návrhu na vykonanie exekúcie žalobcovi vznikla škoda nemožno považovať za preukázanie príčinnej súvislosti medzi vznikom škody a nesprávnym úradným postupom.

Z obsahu konkurzného spisu č. k. 4K/276/2005 vyplýva, že spoločnosť A., spol. s r.o. M. doručila Krajskému súdu v Košiciach dňa 30. 12. 2005 návrh na vyhlásenie konkurzu. Z predloženej správy predbežného správcu dlžníka - navrhovateľa A. spol. s.r.o. M. vyplýva, že aktíva dlžníka predstavujú sumu 12.000,- Sk a jeho pasíva predstavujú sumu 1.874.792,- Sk. Z celkovej sumy pasív mala uvedená spoločnosť záväzky zo Sociálneho zabezpečenia a to voči V. z. p. k 31. 12. 2004 vo výške 2.247,- Sk, k 31. 12. 2005 vo výške 9.310,- Sk, voči Z. p. A. k 31. 12. 2004 vo výške 17.846,- Sk, k 31. 12. 2005 14.144,- Sk, voči S. p. k 31. 12. 2003 vo výške 63.696,- Sk, k 31. 12. 2004 vo výške 92.960,- Sk, k 31. 12. 2005 vo výške

55.908,- Sk, neuhradené odvody z miezd zamestnancov za obdobie k 31. 12. 2002 vo výške 17.732,- Sk, k 31. 12. 2003 vo výške 8.949,- Sk, voči S. p. M. k 31. 12. 2003 vo výške 2.314,- Sk, voči D. ú. v M. počnúc 4. štvrťrokom 2003 do 4. štvrťroku 2005 spolu vo výške 231.169,- Sk, záväzky z obchodného styku vo výške 1.165.254,- Sk, takže celkové záväzky dlžníka A. spol. s r.o. M. predstavovali sumu 1.874.792,- Sk. Nakoľko konkurzný súd dospel k záveru, že majetok dlžníka nepostačuje ani na úhradu trov konkurzného konania, preto návrh na vyhlásenie konkurzu na majetok dlžníka A. spol. s r.o. M. zamietol pre nedostatok majetku. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že spoločnosť A. spol. s r.o. M. mala neuhradené záväzky do podania návrhu na vyhlásenie konkurzu za roky 2002, 2003, 2004 a 2005, pričom uznesenie Okresného súdu v Michalovciach č. k. 18Cb 96/2003-27 z 24. 9. 2004, ktorým konanie o odvolaní žalovaného zo dňa 12. 8. 2004 bolo zastavené nadobudlo právoplatnosť dňa 15. 10. 2004. Je teda zrejmé, že aj v prípade, ak by žalobca nasledujúci deň po právoplatnosti uznesenia ktorým konanie o odvolaní žalovaného bolo zastavené, podal návrh na vykonanie exekúcie, nieje predpoklad, že by mohlo dôjsť v rámci exekučného konania k uspokojeniu pohľadávky žalobcu, vzhľadom na to, že žalovaný nedisponoval žiadnymi finančnými prostriedkami v peňažných ústavoch a taktiež nedisponoval žiadnym iným nehnuteľným, resp. hnutel'ným majetkom, ktorý mohol byť v rámci exekučného konania speňažený a z jeho výťažku by bola uspokojená pohľadávka žalobcu, nakoľko ako už bolo vyššie uvedené, voči spoločnosti A. spol. s r. o. M. boli evidované pohľadávky v celkovej sume 1.877.071,- Sk, čo vyplýva zo správy predbežného správcu.

V dôsledku vyššie uvedeného je zrejmé, že žalobca nepreukázal, že v exekučnom konaní reálne mohol vymôcť čiastku, ktorú vyčíslil ako škodu, čím nepreukázal existenciu príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody.

Za takýchto okolností možno konštatovať, že žalobca v konaní nepreukázal vznik škody a príčinnú súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou v dôsledku čoho neboli splnené predpoklady zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Žalobca v konaní preukázal len jeden z predpokladov zodpovednosti štátu za škodu, a to nesprávny úradný postup, ktorý spočíval v nedoručení uznesenia súdu o zastavení odvolacieho konania žalobcovi.“

Na základe uvedenej argumentácie krajského súdu ústavný súd zistil, že s otázkou vzniku škody sa krajský súd primerane argumentačne vysporiadal a uviedol, prečo

nepovažuje požadovanú sumu za škodu, ktorá sťažovateľovi vznikla nesprávnym úradným postupom. Krajský súd sa podrobne vyjadril aj k otázke príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody, pričom poukázal hlavne na tú skutočnosť, že sťažovateľ nepreukázal, že v exekučnom konaní mohol reálne vymôcť žalovanú sumu.

Nad rámec odôvodnenia uvedeného v rozsudku krajského súdu ústavný súd uvádza, že škodu, ktorá prípadne vznikla nesprávnym úradným postupom súdu pri doručovaní uznesenia o zastavení odvolacieho konania sťažovateľovi, nemožno bez ďalšieho stotožňovať s pohľadávkou, ktorá bola sťažovateľovi priznaná rozsudkom okresného súdu sp. zn. 18 Cb 96/03 z 18. júna 2004, ako to urobil sťažovateľ. Škoda a zodpovednosť štátu za ňu je daná až vtedy, ak by sa pohľadávka sťažovateľa voči dlžníkovi stala nevyhnutnou v príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom.

O vzťah príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a škodou ide vtedy, ak škoda vznikla v dôsledku nesprávneho úradného postupu, t. j. ak je medzi nimi vzťah príčiny a následku, pri ktorom platí, že ak by nedošlo k nesprávnemu úradnému postupu, nevznikla by ani škoda. Z hľadiska príčinnej súvislosti v danom prípade bolo preto významné, či nesprávny úradný postup okresného súdu pri doručovaní uznesenia o zastavení odvolacieho konania bol podstatnou a rozhodujúcou príčinou toho, že pohľadávka sťažovateľa nemohla byť vymôžená v exekučnom konaní. Reálna hodnota sťažovateľovej pohľadávky nezávisí len od samotnej sumy, ale tiež od solventnosti dlžníka a možností uspokojenia pohľadávky z jeho majetku. Inú majetkovú hodnotu má súdom priznaná pohľadávka, ktorú je možné pri exekúcii bez problémov uplatňovať voči „bonitnému“ dlžníkovi, a inú hodnotu, ak dlžník v čase exekúcie majetok nemá, alebo ho síce má, no je nepatrný. Krajský súd preto správne postupoval, keď skúmal reálnu vymožitelnosť sťažovateľovej pohľadávky. Naopak, sťažovateľ žiadnym spôsobom nepreukázal, že by pohľadávku vymohol, pričom preukázanie tejto skutočnosti bolo v prvom rade v záujme sťažovateľa. Sťažovateľ sa však uspokojil s tvrdením, že pohľadávku by bol vymohol.

Podstata základného práva na náhradu škody podľa čl. 46 ods. 3 ústavy spočíva v oprávnení každého domáhať sa náhrady škody spôsobenej v dôsledku nezákonného rozhodnutia alebo nesprávneho úradného postupu. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola označenému právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na náhradu škody vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy).

Inými slovami, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím štátneho orgánu alebo jeho nesprávnym úradným postupom v zmysle čl. 46 ods. 3 ústavy nie je absolútne, ale v záujme zaistenia právnej istoty podlieha (čl. 46 ods. 4 v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy) zákonným obmedzeniam upravujúcim predpoklady na jej uplatnenie.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti krajský súd podľa názoru ústavného súdu ústavne súladným postupom vyhodnotil a aplikoval na prípad sťažovateľa relevantné právne normy, na základe čoho dospel k záveru, že sťažovateľ nespĺňa zákonné podmienky (čl. 46 ods. 4 v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy) na uplatnenie si nároku podľa čl. 46 ods. 3 ústavy, pričom tomuto jeho záveru sa nedá vyčítať arbitrárnosť ani svojvoľnosť, takže v konečnom dôsledku nemohlo ani dôjsť k porušeniu čl. 46 ods. 3 ústavy.

O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel alebo význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03), pričom v konkrétnych okolnostiach danej veci sa tak nestalo. Nad rámec tohto odôvodnenia ústavný súd poukazuje na svoj ustálený právny názor, podľa ktorého právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neznačí právo na úspech v konaní pred všeobecným (občianskoprávnym) súdom (II. ÚS 3/97, II. ÚS 173/07).

Na základe uvedeného podľa názoru ústavného súdu nejestvuje taká príčinná súvislosť medzi základnými právami, ktorých porušenie sťažovateľ namietal, a postupom krajského súdu pri rozhodovaní v danej veci, ktorá by umožňovala vysloviť záver o porušení sťažovateľom označených práv. Skutočnosť, že sa sťažovateľ nestotožňuje

s právnym názorom krajského súdu, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti uvedeného rozhodnutia a nezakladá oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojím vlastným (IV. ÚS 205/07).

Z uvedených dôvodov bolo potrebné sťažnosť odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších požiadavkách sťažovateľa uplatnených v jeho sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. decembra 2009